

Od Redakcji

Editor's Note

Oddajemy do Państwa rąk 32 już numer czasopisma „Niepełnosprawność” poświęcony teorii i praktyce Pedagogiki Specjalnej oraz twórczemu działaniu i codziennemu życiu osób z niepełnosprawnością.

Swoistego rodzaju **relacja między teorią a praktyką pedagogiki specjalnej** to pierwsze pole tematyczne, wokół którego koncentrują się artykuły poświęcone różnym wątkom związanym z tym obszarem. Tę część czasopisma inicjuje tekst Sławomira Olszewskiego i Katarzyny Parys poświęcony wektorom zmian zachodzących w polskiej pedagogice specjalnej. W tym polu problemowy znalazł się również tekst Teresy Żółkowskiej dotyczący posthumanizmu a niepełnosprawności. Artykuł ten prezentuje podstawowe założenia interdyscyplinarnej perspektywy, przewartościowującej tradycję humanistyczną i podejmującej próby ujęcia jej w ramy doświadczenia współczesności. W tym polu tematycznym znaleźć można również artykuł Agnieszki Woynarowskiej poświęcony europejskim studiom nad niepełnosprawnością. Zawiera on analizę wątków badawczych i obszarów zainteresowań ALTER – *European Society for Disability Research*. Artykuły w tym polu problemowym dotyczą również kategorii autonomii (tekst Doroty Podgórskiej-Jachnik oraz Magdaleny Bartniczak), czy też osoby badacza jako (non)konformisty (tekst Doroty Prysak).

W tej części naszego czasopisma znalazł się bardzo ciekawy tekst Sławomiry Sadowskiej dotyczący projektu „szkoły dla wszystkich”, w aspekcie poszukiwania wzorca działania i możliwości jego urzeczywistnienia w polskich szkołach. Znajdziecie Państwo również tu artykuł Małgorzaty Lewartowskiej-Zychowicz, zawierający analizę perspektyw społecznej readaptacji wychowanków zakładu poprawczego, ułożoną w szerszym kontekście procesu ludzkiego uczenia się. W tym polu problemowym znalazły się także trzy interesujące teksty poświęcone znaczeniom nadawanym niepełnosprawności w aspekcie kulturowym oraz kategorii inności. Pierwszym z tych tekstów jest artykuł Lucyny Kopciewicz dotyczący krytycznych studiów nad technologiami jako perspektywy badań dyskursów niepełnosprawności. Drugi tekst autorstwa Marcina Wlazło dotyczy *crip studies*

we współczesnym kinie. Autor odnosi się w nim do obecności osób z niepełnosprawnością w sztuce filmowej, przy czym w centrum zainteresowania stawia prowadzone na gruncie *disability studies* badania i analizy poświęcone kulturowemu modelowi niepełnosprawności. Bardzo interesującym tekstem jest artykuł Doroty Krzemińskiej i Jolanty Reźnickiej-Krupy, będący fenomenograficznym poszukiwaniem znaczeń w odniesieniu do kategorii „Innego”, „inności”/„obcości”, przy czym dla autorek istotną perspektywą jest zdolność doświadczeń edukacyjnych. W tym polu tematycznym znajduje się również artykuł Doroty Krzemińskiej i Iwony Lindyberg, będący dwugłosem z doświadczeń nauczyciela akademickiego i badacza. Tekst ten jest próbą zmierzenia się z zagadnieniem (nie)przygotowania pedagogów specjalnych do podjęcia pracy w obszarze wsparcia w dorosłości i starości osób z niepełnosprawnością.

Drugim obszarem tematycznym w tym numerze jest obszar poświęcony **osobie z niepełnosprawnością w twórczym działaniu**. Znajdują się tu teksty ukazujące aspekt realizowania się przez osoby z niepełnosprawnością w działalności twórczej. W tym polu problemowym znajduje się m.in. artykuł Doroty Krzemińskiej, w którym autorka podejmuje próbę pokazania tego, w jaki sposób doświadczenie miłości, bycia parą, ciąży jest przedstawiane w spektaklu z udziałem osób dorosłych z niepełnosprawnością intelektualną. W szczególności artykuł koncentruje się na sztuce „Moja sprawa”, wystawionej przez grupę Biuro Rzeczy Osobistych.

Drugim tekstem przedstawiającym osobę z niepełnosprawnością w roli twórcy jest artykuł Iwony Lindyberg, będący próbą odsłonięcia znaczeń (osadzonych w konkretnym biograficznym kontekście), przypisywanych przez osobę z lekkim stopniem niepełnosprawności intelektualnej własnej twórczości poetyckiej. W tej części czasopisma znaleźć można też artykuł Jolanty Reźnickiej-Krupy poświęcony realizmowi i magii w twórczości literackiej Aliny Domnicz.

W części poświęconej **codziennemu życiu z niepełnosprawnością** w tym numerze czasopisma znalazły się bardzo zróżnicowane tematycznie teksty. Znajdziecie tu Państwo np. artykuł Danuty Wolskiej i Eweliny Soboccy, mający na celu wskazanie, jakie znaczenie mają relacje z drugą osobą w dorosłym życiu oraz jak wspomóc osobę z autyzmem w prawidłowym ich nawiązywaniu. W tym polu tematycznym znalazł się również tekst Macieja Jabłońskiego dotyczący krytycznej analizy statutów Warsztatów Terapii Zajęciowej w kontekście edukacji obywatelskiej. Ciekawym wątkiem w tym polu problemowym jest wątek kobiecości postrzeganej z perspektywy kobiet z niepełnosprawnością intelektualną (artykuł Katarzyny Ćwirynkało) oraz wątek poświęcony świadomości własnej niepełnosprawności w życiu codziennym i środowisku szkolnym (artykuł Joanny Nowak).

W numerze 32 naszego czasopisma nie zabrakło również tekstu przedstawiającego **studenckie dokonania badawcze** (tekst „Paraolimpiada – parasportowcy – paraludzie? Sport osób z niepełnosprawnością w Internecie”).

Oddając do Państwa rąk kolejny już numer 32 „Niepełnosprawności” mamy nadzieję, że zamieszczone w nim teksty mogą stać się zaczynem do własnych poszukiwań teoretycznych czy empirycznych. Zapraszamy oczywiście do dzielenia się nimi na łamach następnych numerów naszego czasopism.

Iwona Lindyberg
Redaktor tomu